

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za štiri leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Vprašanje izseljevanja.

III.

Mi smo v prvem teh člankov izjavili, da je izseljevanje žalosten pojav zato, ker je znak gospodarske krize, depresije v narodno-gospodarskem življenju. Ali izseljevanje — smo menili — ne vzbuja skrbi le kakor viden znak, da so gospodarski odnosi v naši domovini nepovoljni, ampak še posebno zato, ker dalje usodno deluje na gospodarske razmere s tem, da — odteza mu delavne sile — dalje slabi ekonomično moč naroda.

Mi smo naravnost označili izseljevanje kakor gospodarsko kalamiteto.

Dr. Weisl pa je v svojem predavanju izrazil misel, da izseljevanje ne pomenja vsikdar škode za domače interese. On dokazuje marveč, da kolonisti v tujih državah morejo biti celo na veliko korist svoji lastni državi! In sicer na dvojen način. V prvo se uidega oni, ki so se izselili kakor siromaki, čez nekoliko let vračati v blagostanju. Tako morejo ravno oni, ki so poprej pomagali množiti pavperizem, pozneje vplivati oplojevalno na gospodarsko življenje v svoji domovini.

V drugo pa more v izseljenih trgovina domovine zadobiti krepko oporo.

Mnenje dr. Weisla gre torej našemu naravnost navskriž. Tako bi se zdelo morda v prvi hip. In vendar ni tako.

Saj tudi dr. Weisl pravi, da je to žalosten pojav, da je izseljevanje iz Avstrije od leta 1882. dalje vedno naraščalo. Saj tudi on obsoja izseljevanje, v kolikor je isto umetno provzročeno. Saj tudi on govori o potrebi uravnave izseljevanja in koloniziranja — bodi mednarodno, bodi od države do države — v kolikor je isto potrebno in neizogibno. Saj tudi on noče, da bi se izseljevanje povspenševalo, ampak želi le, da bi se, v kolikor je isto gospodarska potreba, uredilo tako, da bi bili izseljenci zavarovani pred pogubo, zavarovani v njihovih interesih, in da bi njihova domovina imela koristi od njih kakor posredovateljev izvažanja in uvažanja.

Če torej dr. Weisl govori o možnosti ugodnih posledic izseljevanju, govori le pogojno.

Kjer je naseljenje tako gosto, da je produkcija delavnih sil nad potrebo, kjer je torej en odlomek prebivalstva le v breme: tam treba izseljevanja, tam treba iskati odduška.

Je-li pri nas res taka potreba? Ne! Prigovarjalo se nam bo, da saj smo rekli v prejšnjih člankih, da je gospodarska mizerija tista, ki sili naše ljudi v daljave tuje kraje, da se naši ljudje izseljujejo le zato, ker se morajo, ker doma ne nahajajo več ekzistenčnih pogojev — kruha!

Res smo rekli tako. Ali protislovje med našo prejšnjo trditvijo in med tem, kar trdimo danes, je le navidezno. Vprašati se moramo namreč: je-li v naši domovini kmet moral priti do take mizerije v gospodarskih odnosih? Je-li naša zemlja res tako neplodna? Ali je nje geografska lega res tako neugodna za razvijanje gospodarskih razmer v ugodnem zmislu? Mi pravimo, da ne. Če tudi ni možno tajiti, da se naši ljudje selijo radi siromaštva, če tudi odhajajo v tuje kraje, ker doma nimajo kaj jesti, če tudi ni možno tajiti gospodarske mizerije in je torej izseljevanje gospodarska potreba: pa moramo pomisliti, da ta gospodarska mizerija ni nastala zato, ker naša zemlja absolutno ne more dati ekzistenčnih pogojev onim, ki se na njej rode, ampak žalostni gospodarski odnosi so nastali deloma — to treba pripoznati — po raznih slabostih oziroma nedo-

statkih našega naroda, deloma pa — in sicer po veliko večem delu — po krivdi drugih političnih činiteljev, ki so zanemarjali ta naš narod, ki niso ničesar storili, da bi bili našega kmeta usposobili za hudi konkurenčni boj. Država ni ničesar storila za strokovno izobražbo našega kmeta, niti ne za organizacijo v varstvo njegovih interesov. Še le v noveje čase, ko je zlo začelo rasti čez glavo, je ta ljuba država jela misliti nekoliko na gospodarske reforme. Ali še to se vrši le po koščekih, polovičarsko.

Če imamo torej gospodarsko mizerijo v tolikih dimenzijah, pa ista ni navstala iz narave, ampak le iz grehov in zamud.

Da je temu res tako, se uverimo, ako se ozremo na tisti moment, ki je drugod glavni in veljavni vzrok izseljevanju. To je: prepogosto naseljenje in vsled tega produkcija delavnih sil nad potrebo. Jeli v nas res preveč delavnih moči, je-li res več rok, nego dela? Kdor hoče dobiti odgovor, naj le gre na deželo, mej kmete! Ta izve, da jeden glavnih vzrokov, da kmet težko izbaja, da kmetija ne nese, da je kmet izgubil veselje do obdelovanja, je ravno ta, ker je pomanjkanje na poljedelskih delavcih in ker valed tega stroški za obdelovanje niso v nikakem razmerju s prihodki, ki jih daje zemlja.

Ako bi pri nas ne bilo tako, ako bi imeli res več poljedelskih delavcev, nego jih potrebujemo, potem bi obstala tista gospodarska potreba izseljevanja, o kateri govori dr. Weisl. Ali pri nas je taka potreba navstala še le — kakor rečeno — vsled nedostatkosti v našem ljudstvu samem, katere nedostatkosti pa so po največtem delu navstale vsled dejstva, da so poklicani činitelji na nečuten način zanemarili gospodarske interese v pokrajinah na jugu monarhije, ali pa so jim — kakor drastično kaže naša trgovinska pogodba z Italijo — direktno škodovali.

Politični pregled.

V Trstu, 29. decembra 1902.

Spravne konference. Povabila na te konference je dr. Koerber razposlal dne 27. t. m. Na konference so povabljene vse tiste stranke in skupine, ki imajo svoje zastopnike v češkem in moravskem deželnem zboru. Tudi nekaj členov gosposke zbornice je povabljenih na te konference. — Tako posnemamo iz »Politike«. Po takem misli Koerber pogajanja raztegniti tudi na Moravsko in se je torej v tem pogledu približal češkemu stališču. K temu pripominja »Information«: »To stališče je edino opravičeno. Spravna konferenca, ki bi hotela izključiti Moravsko, bi bila že v naprej obsojena, da ponesreči. Ali — ali! Ali se hoče doseči premirje, ali se noče. Ako se je hoče, potem se je mora hoteti na vsej črti. To ni možno, da bi se v Pragi objemali, v Brnu pa topli. Stališče nemškega elaborata je ne-logično in praktično nevzdržljivo.«

No, to pravično misel treba razvijati dalje, kajti tudi to ne gre, da bi se v Pragi in Brnu objemali, a v Šleziji pretepali! In dalje tudi to ne gre, da bi ista vlada, ki hoče — po njenih zatrdilih vsaj — v deželah na severu propagirati misel sporazumljenosti, tu na jugu države puščala v veljavi princip zatiranja enega naroda po drugem. Če tudi naše dežele tu na jugu niso tako bogate, kakor so one na severu, ali zbog svoje geografske lege niso one prve nič manj važne, nego te posledaje. Tudi v naših ekspanziranih deželah treba čuvati življenske interese države, tudi tu treba zadovoljiti ljudi narodov, katerih zadovoljstvo

naj bo nasip, ob katerem naj se razbijaj-sovražnikovi naskoki v časih viharjev. Za takov nasip je dolžna država skrbeti tem bolj in izlasti sedaj, ko se nikdo ne more odtezati spoznanju, da stojimo blizu dogodkov, ki zaajo prinesiti velikih preobratov na jugo-vzhod Evrope, dogodkov, ki utagnejo siliti državo, da bo apelirala na državljane, naj varujejo nje interese in nje bodočnost nasproti njim, o katerih menijo kratkovidni ljudje še danes, da so nam zavezniki...

Saj se umejemo. Da, na vsej črti treba pomirjenja, od severa do juga države. Če bo pa država hotela miriti jedne, drugih pa ne, bo to slednje le še bolj ogorčalo in gnalo v obup. Da li pa je ravno obup tisto čustvo, ki ustvarja zaščito po požrtvovalnosti državljanov: v to vprašanje naj bi se sled-njič vendar ugloabili tisti avstrijski državniki, ki še danes s prezirom gledajo na čustvo-vanje narodov, ki se ne morejo ločiti od naza-za, da narodi morajo, in ki postajajo melkeji še le tedaj in nasproti tistim, ki imajo že toliko moči, da jim v delavnici vsakdanje politike morejo — delati sitnosti in jim dokazovati, da ni nič res, da bi narodi morali, da ni nič res, da so narodi na svetu le zato, da imajo gospodje ministri koga vladati, marveč da so vlade tu, da čuvajo interese njih, ki so se združili v državo v ta namen, da jim ista daje varstva v vsakem pogledu.

Ekscelencja Koerber: tudi mi na jugu smo tu, tudi mi smo važen sestaven del monarhije! Tudi na patriotizem tega dela je država čisto spelirala in — bo še! Od modrosti in patriotizma nje državljanov bo zav-visno, s kakimi občutki bo to prebivalstvo vsprejemalo v bodoče takov apel.

Deželni zbor istrski. V soboto se je otvorilo zasedanje istrskega deželnega zbora v Pulji.

Predsednik je povdarjal v svojem nagovoru, da se je on svoječasno v pogovoru z namestnikom, grofom Gec-som, odločno izjavil proti temu, da bi se deželni zbor, mesto v Poreč, sklical v kako drugo istrsko mesto.

Posl. Bartoli je v imenu laške večine protestiral proti sklicanju deželnega zbora v Pulji, a vladni zastopnik, namestniški svetnik Fabiani je izjavil, da vlada ne more jemati v poštev tega protesta, ker sklicevanje deželnih zborov spada med pravice krone.

Na to so se vršile volitve in sta bila posl. Ventrella in Varetton izvoljena za tajnika, posl. Bennati, Chersich, Cleva, Pole-sini, Sbisà in Tomasi za revizorje.

Danes jutraj je imel istrski deželni zbor svojo drugo sejo.

Avstro-Ogrska in Italija. »Agramer Tagblatt« vidi že v dejstvu, da se je vinska klavzula odpovedala, dokaz, da je trozveza izgubila svoj prejšnji pomen. Avstrija in Italija sti si sicer zaveznici, ali med njima se pripravljata gospodarska vojna, ki bo mogla imeti nedoglednih posledic. Po odpovedi vinske klavzule mora priti do revizije vse trgovinske pogodbe z Italijo, ki osvobodijo Avstro-Ogrsko od izvestnih obzirnosti, ki jih jej je nalagala trozveza. Odpoved vinske klavzule ima dvojen pomen: gospodarski in politični. V gospodarskem pogledu nas mora ista le veseliti, kajti ohranitev klavzule bi pomenjala naravnost katastrofo izlasti za Istro in Dalmacijo. Pa tudi v političnem pogledu — pravi »Agramer Tagblatt« — nas mora odpoved klavzule veseliti, ker je žnjo indirektno povedano kraljestvu italjanskemu, da naše Primorje, Trst, Istra in Dalmacija nikakor še niso domena Italije. »Tagblatt« pa pripominja tu — in to je bilo zelo potrebno — da se z ozirom na vedenje avstrijske vlade v tem pogledu ne smemo udajati

preoptimističnim nadam, vendar pa da se je smeti nadejati, da ta korak ne bo zadnji na potu zdrave politike. Kajti, ako bi ostal brez daljnjih posledic, mogel bi se spremeniti v poraz. Zato se nadeja zagrebški list, da za odpovedjo klavzule pridejo konsekvence.

Avstriji je dolžnost, da pokaže sosed-njemu kraljestvu, da je glede svoje notranje politike v Primorju nezavisna od trozveze! To se more pričakovati in zahtevati od avstrijske vlade. Stvar ni težka, ker je pravična! Tu ne gre samo za interes primorskih pokrajin, ampak za interes vse monarhije. Tu ni smeti ostajati na pol poti, ker polovičarske odredbe in politika obotavljanja bi mogla prinesiti še večje škode. Taka bi morala biti politična konsekvence odpovedi vinske klavzule! »Tagblatt« zaključuje: »Če se torej veselimo na odpovedi klavzule, pa želimo, da se avstrijska vlada na vsem polju javnega življenja emancipira od politike, ki jej jo naložena po Italiji.«

Le par besedi k tem izvajanjem zagrebškega lista. O gospodarskem pomenu odpovedi vinske klavzule ne treba izražati soglasja. To se umeje ob sebi. Ali glede političnega pomena tega dogodka smo mi nekoliko bolj skeptiki.

Politiška konsekvence v zaželjenem zmislu bi nastopila še le, ako bi odpovedi vinske klavzule sledila odpoved one druge klavzule, pridodane trgovinski pogodbi z Italijo, radi katere je nedavno temu interpeliral posl. Spinčić! Vlada molči na to interpelacijo. Ta molk pa potrjuje ekzistenco one klavzule. Mi bi si sicer tudi po eventualnem zatrdilu od strani vlade, da tista klavzula, ki določa politiko Avstrije v našem Primorju, ne obstoji, še vedno in dalje mislili svojo, ker vemo po pre-cedenčnih slučajih taksirati vrednost takih guvernementalnih zatrdjevanj. Če pa faktični dogodki silijo vlado v molk, tem bolje: stanje stvari je tem jasnejše na dlani. Še le potem, ko bomo mogli prijeti z roko, še le potem, ko bo vidno na činih v našem Primorju, da hoče avstrijska vlada kreniti s potov nedoume in samoubijalske politike v našem Primorju, bomo mogli verovati, da so za odpovedjo vinske klavzule res nastopile tudi politične konsekvence.

Grof Lamsdorff dospe danes na Dunaj. Nedavno smo izvajali v tem listu, kako britko in za Slovanstvo neizmerno škodljivo je to, da moramo celo o dogodkih na Balkanu zajemati iz nemških novin. Nevšečnost tega nedostatka občutimo kaj živo ravno te dni. Minister za zunanje stvari mogočnega carstva je bil na Balkanu in na podlagi tega, kar je videl in čul tam, se bo te dni razgovarjal z vlado na Dunaju in delal morda sklepe, ki bodo odločilno delovali na razvoj dogodkov na Balkanu, torej ob specifično slovanskem vprašanju. Potovanje je torej to, ki je velike politične važnosti. Mi, Slovani, pa moramo o teh dogodkih zajemati iz nemških listov... Kako naj kontroliramo, kje je meja med resnico in tendenco, med resničnim namenom in željo onih, ki so sovražni?!

Vir, iz katerega zajemamo, treba povdariti, da bodo čitatelji znali čitati s primerno rezervo. Ta vir — v prvi vrsti »Neue Freie Presse« — pa pravi, da so v Belemgradu bolj zadovoljni, v Sredcu pa da so razočarani. V Belemgradu da vidijo v potovanju grofa Lamsdorffa nov dokaz simpatije carjeve, dočim da so v Sredcu razočarani, ker jim Lamsdorff ni povedal nič gotovega, ker sklepi da se bodo delali še le na Dunaju. Izlasti da je povedal grof Lamsdorff, da je dobil od carja specijalen nalog, naj opozori, da bi nemiri Macedoncev onemogočili vsako akcijo Rusije in Avstro-Ogrske Macedoncem v prilog. Rusija da

želi miru v Macedoniji in da ne odobruje izzivalnega delovanja odbora nasproti Turčiji, marveč smatra isto kakor jako nevarno za Bolgarsko.

Slednjič naj omenimo še trditve berlinske »Tägliche Rundschau«, da se namreč Rusija zopet bliža svojim nekdanjim zaveznikom, da razmerje med Rusijo, Avstro-Ogrsko in Nemčijo ni bilo že davno tako priščno kakor je sedaj in da obisk grofa Lamsdorffa še bolj utrdi to vez.

Tu pa je menda nemška želja vendar malce prenašlo in preglasno rodila misel.

Tržaške vesti.

Mestni svet. V sobotni seji nadaljeval je mestni svet razpravo o proračunskem provizoriju.

Svet. dr. Gregorin je vprašal v katerem stadiju se nahaja zadeva glede zboljšanja razsvetljave v Sv. Križu in na Kontovelju.

Svet. Dollenz je priporočal, naj se jemlje v obzir njegova stara zahteva glede razsvetljave s plinoma one poti, ki vodi iz Rojana v ulico Commerciale.

Ko je tudi svet. Vatovec vprašal za besedo, je vstal svet. Benussi in svet. Dollenzu ter drugim okoličanskim svetovalcem iz okolice priporočal, naj potrpijo, ker da je že izdelan načrt za zboljšanje razsvetljave v okolici, v katerem načrtu je obseženo tudi ono, kar zahtevajo okoličanski svetovalci. Valed tega pojasnila se je svet. Vatovec odrekal besedi.

Na vprašanje svet. dr. Spadonija, kaj da je z zapretjem vodnjaka na vrtu slovenske šole pri sv. Jakobu, odgovarjal je mestni fizik, dr. Costantini, da se je zatvoritev tega vodnjaka odredila zato, ker da je več oseb, ki so pile to vodo — zbolelo na tifus in da se vodnjak zopet odpre, ko tifus poneha ter se bo voda mogla uporabljati v druge namene.

Svet. Dollenz je predlagal, naj bi se v Bajardinu nad Barkovljami odprl en iztok vodovoda. Predlog je bil odklonjen.

Svet. dr. Gregorin je vprašal, kaj da je s projektom glede naprave vodnjaka za Prosek in Kontovelj, v kar je bilo že določenih 10.000 kron.

Tajnik dr. Pitagora je na to odgovarjal, da se je magistrat že pogajal za nakup v to potrebnega zemljišča; pogajanje pa da se je moralo pretrgati, ker so glede lastništva dotičnega zemljišča navstala navskrižja. Onih 10.000 kron, ki so v to določene, da se nahajajo med zastanki.

Svet. dr. Gregorin je nadalje vprašal, zakaj da se proseški in kontoveljski kali ne očistijo, na kar je dr. Lorenzutti odgovoril, da je imel magistrat mnogo druzega nujnejšega dela v okolici.

Svet. Dollenz je izrekel svoje zadovoljstvo nad tem, da se podere vodnjak na trgu Sv. Frančiška in je priporočal, naj bi se podrlo tudi onega na trgu pred vojašnico.

Zapan je naznanil, da je došla prošnja prebivalcev Škorklje in Kolonje, naj bi se pričelo z gradnjo vsaj prvega dela nove škorkljanske ceste.

Svet. Dollenz je priporočal regulacijo ceste od Trstenika do Opčin in ko se mu je na tozadevno vprašanje pojasnilo, da je v ta namen določenih 1000 kron, dejal je, da bo ta svota premajhna in naj bi se v ta namen določilo vsaj 2000 kron. Tudi za poplnitev ceste iz Barkovelj v Bajardin, da je potrebnih še 5000 kron. Nadalje je svet. Dollenz priporočal, naj bi se pogojdilo grič (takozvano Frnedo) pod Škednjem.

Glede stroškov za bogoslužje debatirala sta svet. Ravasini in Venezian ter je bil vsprejet Ravasinijev predlog, naj se eksekutiva glede stroškov za bogoslužje strogo drži zakonitih določil.

Svet. dr. Venezian je pobijal predlog svet. Ravasinija, naj bi se brisal znesek 7500 kron za vzdrževanje pevakega zbora pri Sv. Justu in sicer radi tega, ker da bi bila taka odprava udarec italijanski narodni ideji in italijanski umetnosti.

Mestni svet je slednjič vsprejel Venezianov predlog, naj se delegaciji naloži, da prouči, kako bi se o stroških za omenjeni cerkveni pevski zbor kaj prihranilo.

Svet. Dollenz je predlagal, naj bi se pričelo s pokrivanjem potoka v Rojanu in naj bi se v ta namen določilo 30.000 kron. Ta predlog je bil odklonjen.

Svet. dr. Gregorin je vprašal, zakaj da se ni izvršila uravnavna cest med Prose-

kom in Kontoveljem, na kar je dr. Lorenzutti odgovoril, da ni bilo dovolj denarja in da je bilo drugih, bolj nujnih potreb.

Svet. dr. Gregorin: In radi tega se za VI. okraj ni ničesar storilo! To je ona pravica, katera se izkazuje okolici!

Svet. Vatovec: Za kolonjsko cesto se je potrošilo 5000 kron, sedaj bi se moralo delo nadaljevati. (Svet. Ravasini: Za sedaj je dovolj.) Kako, dovolj? Saj se je še le pričelo!

O tretjem čitanju proračuna je svet. Dollenz ponavljal nekatera v podrobnih razpravi stavljenja priporočila. Vsprejeto je bilo njegovo priporočilo, naj se pogojdijo grič pod Škednjem.

O končnem glasovanju glede vsprejetja proračuna v skupnosti, je svet. dr. Gregorin v imenu slovenske manjšine izjavil, da bo glasovala proti proračunu, ker se nasproti okolici ne izkazuje pravica.

Ko pa se prišli na glasovanje predlogi magistrata glede občinskih doklad, so slovenski svetovalci izšli iz dvorane, vsled česar je mestni svet postal nesklepčen.

Na predlog svet. Benussija pa je mestni svet na to storil sklep, ki je nečuten celo v tej našej mestnej zbornici: arogiral si je namreč pravico dajati slovenski manjšini formalne ukore, kakor jih daja kaka višja instanca podrejeni instanci. Mestni svet je namreč sklenil, da se izreče manjšini graja radi nje postopanja o glasovanju. Meni-li slavna večina, da ima v slovenski manjšini »morette«? Sicer pa je le častitati slovenski manjšini na tem ukoru, ker zanje bi bila pač le sramota, ako bi jih kamoristična večina hvalila.

Na predlog svet. Ravasinija je župan pretrgal sejo in poslal poiskat še dva občinska svetovalca, tako, da je mogel mestni svet glasovati in odobriti občinske doklade.

Saj smo vedeli! Pred in med volitvami v Miljah je »Piccolo« doledno govoril o borbi med socialisti in Slovenci. Mi smo pa le predobro vedeli, da je to le ma never in da se faktično italijanska stranka bori proti nam. In da se v tem nismo motili priznava sedaj, po volitvah, po dovršenem činu, isti »Piccolo« sam. Piše namreč, da so se Miljei vrgli v boj proti Slovincem in da so ti poslednji popolnoma izključeni iz občinskega zastopa.

To menda umeje vsakdo, kaj misli »Piccolo«, ko govori o »Miljeih«. Zmagala je italijanska stranka. V boj je šla pod socialistično zastavo, borila se je pa in zmagala — za se! Kajti, če ne bi bilo temu tako, če bi bila res zmagala resnična socialistična misel, ne bi bili zmagali Miljei, ki so Italijani, in ne bi bili popolnoma izključeni okoličani, ki so Slovenci. Da se je res vršila borba le mej socialistično in slovensko narodno stranko, bi bili zmagali pristaši socialističnega gibanja nad slovenskimi narodnjaki in v občinskem zastopu bi sedeli socialisti obeh narodnosti, to je: v sestavi občinskega zastopa bi nahajal izraz mednarodni princip.

Ker pa so voljeni sami Italijani, moremo reči, da je s pomočjo socialistov zmagala italijanska narodna stranka!

Resnični socialisti ne morejo biti veseli takih »zmag« socialistične stranke. Naj le stranka »zmaguje« tako dalje! Ali socialistična stvar ne pride do zmage.

Irredente ni! Občepoznano glasilo laške poslanske zbornice itd., (kar je irredentarskih organizacij), takozvani »Indipendente«, je prinesel te dni tri članke, podpisane po nekem Garibaldi Apolonio, ki se nanašajo na razna irredentarska »junaštva« iz leta 1882.!

Mi se danes nočemo razgrevati proti namenom teh ultra-italijanskih piscev in njihovih glasil, povdariti pa moramo nekaj, kar se je do danes nekoliko preveč pozabljalo. Spomniti se bomo namreč dveh nesrečnic, ki sti bili hčeri slovenskih starišev — starišev, ki niso niti prav govorili laškega jezika! Vendar je ti hčerki irredentizem preslepil, zavel v veleizdajalske čine, ja vrgel v zapore za več let, jima tako zastrupil življenje in ja dotiral v prezgodnjo — smrt!

To smo napisali v svari slovenskim starišem in mladini slovenski. Imen ne navajamo, ker sti nesrečnici, kakor njiju družine že davno na onem boljšem svetu.

Drugo, kar hočemo omeniti, je to, da je pisec teh vrst že par mesecev potem, ko je bila na Corsu vržena grozna bomba, slišal iz ust nekega tadanjega lahonskega veljaka

izjavo, da se bombene bo metalo več — ker je ista, mesto onih, katerim je bila namenjena, ubila — enega najvrlejših irredentarskih mladeničev.

La res. Od leta 1882. naprej se v Trstu ni razpočila nobena onih groznih bomb alla Orsini — počilo je pa marsikaj podobnega (v podobi petard). Le ena stvar noče in noče razpočiti in to je megla, katero imajo na očeh oni, ki bi morali videti, a ne — vidijo!!

Nekdo, ki je marsikaj doživel.

Kako se pri nas — voli! Pišeje nam: Da se razvidi, kako se vrše volitve pri nas, dovolite, da vam navedem par konkretnih slučajev:

Mislil namreč na volitve v zavarovalnico proti neugodam.

V tovarni za jute (»Jutificio Triestino«) niti niso razdelili glasovnic med delavstvo in niti niso vprašali delavcev, koga bi hoteli ti poslednji voliti svojimi zastopniki, ampak se je od strani vodstva storilo vse potrebno v to, da bodo izvoljeni oni, katerih si želi tržaška camora in ki naj bi zastopali delavstvo v nje duhu!

Čistilnica riža pri sv. Andreju postopa po istem načinu kakor »Jutificio«! Isto se dogaja v tovarni za linolej itd.!

V velikih zavodih, kakor pri Lloyd in tehničnem zavodu, se voli sicer po glasovnicah, ali tudi tu je pravica volitve iluzorična, ako pomislimo, da ogromna večina delavcev oddaja nepopolne glasovnice eni ali drugi etranki, ne da bi iste podpisali, ali vsaj vedeli, komu da dajejo svoje glasove! Dokler se bo volilo po opisanem načinu, ni nika kega upanja, da bi delavec mogel voliti po svojem prepričanju in da bi zavarovalnica proti neugodam prišla v roke onim, katerim je namenjena. Camorra, ki vlada sedaj v tem zavodu, je tako gotova svoje zmage, da vkljub množestvilnim pritožbam od strani naših narodnih delavskih društev dopisuje istim še vedro — kakor v zasmeh — v nemškem ali pa laškem jeziku!

To naj je torej svobodna volitev!

Vlada, seveda, ta slavna vlada, je seveda tega mnenja, da je to povsem korektno in v redu; ona je menda celo prepričana, da drugače niti biti ne sme.

Za spomenik blagopokojne cesarice Elizabete so darovali; conte Oskar Cassini 400 K, odvetnik dr. Fr. Rabl 500 K, Vekoslav pl. Bernetic Tomaž 500 K, Josip Parisi 1000 K, comm. Ed. Richetti 1000 K, Jurij de Hutterott 1000 K, Baldassare Mimbelli 1000 K.

Božičnica v Rocolu je bila tako lepa, da jo moramo pohvalno omenjati na tem mestu. Dasi se je istega dne naše ljudstvo razpršilo na več božičnic in pa na razgovor »pri Lovcu«, je bila velika šolska dvorana v Rocolu polna. Vse točke so se izvajale lepo in precizno. Čudili smo se tem malim našim otročičem, kje jemljejo toliko poguma v nastopanju? Priznanje in pohvalo treba izreči vrli vrtnarici, gospici Tončki Čarga, ki je tako prepričevalno dokazala, kako plodonosna sta nje trud in delo. Na vzradoščenih obrazih je bilo čitati, koliko veselja so uživale matere, ko so gledale te svoje otročiče.

Zopet smo se prepričali, kako vredno in potrebno je bilo, da smo začeli skrbeti za naš Rocol, kjer ljudstvo vstaja in se je jelo zavedati, kje so mu resnični prijatelji, ki mu prinašajo luč, prosveto.

Pohvaliti je tudi vrle goslarje od sv. dakoba, ki so kaj lepo razveseljevali občinstvo. Priporočani naj bodo našemu občinstvu. O prirejanju svojih veselje naj misli na to goslarsko družbo.

Izlet v Lonjer. Pišeje nam: Kakor je bilo naznanjeno v »Edinosti« od minole srede, je dne 26. t. m., na dan sv. Štefana oddelek »Kola« izletel v Lonjer.

Prostorna dvorana društvene krčme se je napolnila do zadnjega prostora. Iz mesta nas je bilo nad 60, ostalo so dopolnili domačini. Zraven velike dvorane so bili polni tudi ostali prostori omenjene krčme, tako, da ni bilo dobiti več niti enega sedeža.

Ob dobri kapljici in sploh dobri potrežbi so »Kolaši« zapeli več mešanih in moških zborov ter tudi nekoliko narodnih pesmi.

Navdušenje je bilo obče in so morali pevci ponavljati nekatero točko na občo željo.

V istih prostorih je bil tudi oddelek vrlih Ricmanjev, ki so nam pripovedovali o marsikateri — neverjetnosti! Od tu

se je vzdignilo celo mestno krdelo in jo udarilo čez hrib k Lovcu. Tu smo zapeli vrlim Lonjercem v pozdrav. Potem smo šli k našemu Juretu, kjer je bilo polno domačinov iz Rocola in več laških gostov iz mesta. Lojalno moramo pripoznati, da so se ti poslednji povsem korektno vedli in kar nič se niso vznemirjali radi naše pesmi. Ko smo si zopet tu privezali dušo in zapeli par zborov, smo se »vsuli« po Kjadinu v mesto. Ta izletič je zadovoljil vse izletnike, a tudi — tako se nadajamo — vrle Lonjerce.

Taki izleti koristijo našemu slabemu mestnemu zdravju in še več naši narodni stvari; zato bo dobro, da se pogosto prirejajo taki izleti v našo narodno okolico.

K temu poročilu naj dodamo še, da je bil dne 25. t. m., to je, na prvi božični praznik, oddelek Kolašev v Rocolu pri narodnjaku Juriju Klunu, kjer so tudi peli ter zabavali sebe in druge navzoče domačine.

Le tako naprej, na delo, ker resnobni so dnevi!

Narodne pesmi. Pišeje nam: Včeraj so se v Škednju privikrat pele narodne pesmi, namenjene tržaškim in zunanjim Slovincem.

Umeje se ob sebi, da s temi vrsticami nočem prejudicirati sodbi v to poklicanih ljudi o novih pesmih, ki so včeraj tekmovali med seboj. Le tako na kratko sem vrgel na papir utis, ki sem ga dobil včeraj v Škednju.

Pevski društvi »Slava« in »Velesila« sti s temi nastopom izvršili velezasluzno delo, za kar jima mora biti hvaležen ves slovenski narod v Trstu in okolici. V Čemotovi dvorani v Škednju se je zbralo vse polno naše mladine iz Škednja in sv. Marije Magdalene; žal, da ni bilo zastopnikov ostale okolice, razun par Opencev oziroma — Openk. (Iz mesta pa nas je bilo tako — malo, da nas je bilo sram!)

Od šestih pesmi, ki so se mi zdele vse jako lepe, so mi še posebno ugajale V., IV. in III. Težko pa je reči, katera je najlepša, ker, kakor rečeno, so vse lepe!

Zraven teh so bile aplavdirane tudi ostale tri, to je I., II. in VI., ali meni se je zdelo, da se je masa izrekla v prvi vrsti za V. »Pogovor z ljubico« in za IV. »Če bom ljubil«.

Uverjen pa sem, da se vsaj nekatere teh pesmi udomačijo v našem ljudstvu; vendar bi bilo dobro, ko bi se teh lepih pevcev naučila tudi ostala tukajšnja pevska društva, ker tem potom preidejo iste še bolj v narod.

»Slavi« in »Velesili«, ki se že tretje leto tako uspešno trudita na tem velenarodnem polju, kličemo: le tako naprej v namen, da bomo čim le mogoče narod naš odtežali vplivom tujinstva. In med temi vplivi ni najmanj nevaren ravno oni tuje in poleg tega čisto tudi — nemoralne pesmi.

Silvestrov večer »Tržaškega Sokola« Še par dni in zopet se tržaški Slovenci zberemo v bratski zvezi, pod okriljem dičnega »Sokola«, da na tradicionalnem Sokolovem »Silvestrovem večeru« skupno proslavimo prehod iz starega v novo leto. Ti »Silvestrovi večeri« so se tržaškim Slovincem tako omilili, da gotovo vsakdo, ki ne bo zelo nujno zadržan, pohiti v sredo zvečer v veliko dvorano hotela »Evropa«, kjer najde svoje prijatelje in znance. »Tržaški Sokol« je poskrbel, da napravi slavnemu občinstvu ta večer kolikor mogoče prijetnejši in je najel letos tudi vojaški orkester, ki bo v družbi z vrlim »Slov. pevsk. društvom« sladil dragim gostom zadnje urice letošnjega leta, tako, da popolnoma pozabimo na vse križe in težave, ki so tržaškim Slovincem tudi v završujočem se letu ostale zveste spremljevalke.

Poleg »Sokola« in »Slovenskega pev. društva« pa je hotelo tudi naše mlado »Dramatično društvo« prispevati k temu, da letošnji »Silvestrov večer« čim lepše vspe. Režiser tega društva, g. Matevž Žužek, predstavlja bo namreč Gregorčičev »Sam« v osmih karakterjih in sicer 1. kakor deklamator, 2. kakor intrigant, 3. kakor junak, 4. kakor skopuh, 5. kakor Ribničan, 6. kakor »Gigerl«, 7. kakor bojazljivec in 8. kakor pijanec. Še tem predstavljajem je g. Žužek dosegel je jako velik uspeh in avočasno je pisal »Slov. Narod« sledeče: »Nov je bil včeraj g. Žužek. Deklamoval je Gregorčičev »Sam« in izkazal pri tem različne možke karakterje. Gromoviti aplavzi so mu bili dokaz, da je izborno pogodil svojo nalogo. Prepričali smo se, da je g. Žužek talent, od katerega nam je mnogo pričakovati.«

Na letošnjem Silvestrovem večeru šaka nas torej obilo jako lepe zabave in zadnji greh v tem letu bi napravil (ni), ki bi se radi malomarnosti ne udeležil te veselice. Začetek bo ob 8 in pol uri zvečer, ustopnina 60 stot. za osebo; »Sokolci« v društveni obleki so ustopnine prosti.

48.000 zavitkov. V nekem lokalu karvarne »Tergeste« so finančna oblastva zaplenila nič manje, nego 48 tisoč cigaret! Ti zavitki, napolnjeni najfinjšim tobakom, so baje last treh kavarnarskih uslužbencev, katere je finančno oblastvo dejalo pod ključ za — novoletno darilo!

Stenski koledar. V založbi R. Šeberja v Postojni je izšel ličen stenski koledar z beleškami za vsaki dan v letu. Cena 40 st., po pošti 10 st. več.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. uri zjutraj 2.0 ob 2. uri popoldne 5.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 7.72 — Danes plima ob 6.40 predp. in ob 7.36 pop.: oseka 0.41 predpopoldne in ob 0.46 popoldne.

Društvene vesti.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu naznanja sl. občinstvu, da napravi na novega leta dan domačo zabavo z igro in plesom v društvenih prostorih pri sv. Ivanu. Začetek ob 4. uri pop. Ustopnina 25 kr.

Silvestrov večer na Proseku. Pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku priredi v prostorih g. Dragotina Stareca Silvestrov večer. Pričetek zabave bo ob 7. uri in pol zvečer, ustop je svoboden. Društveni odbor vabi na to lepo zabavo vse društvene člene in prijatelje petja.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Mesto novoletnih voščil** je podaril gospod Frau Nemeš, trgovec v Nabrežini, 10 K za bodoči otroški vrtec istotam. Denar se ničel v nabrežinsko posojilnico. Darovalcu izrekamo najsrčnejšo hvalo in ga priporočamo v obilo posnemanje, ker je v Nabrežini otroški vrtec res nujno potreben.

× **Ženske fantazije o Dalmaciji.** »Agrarische Tagblatt« prinaša posnetek iz feljtona, ki ga je nemška pisateljica Hermione pl. Preuschen spisala o Dalmaciji ter občela pod nadobudnim naslovom: »Iz dalmatinske puščave«. Med tem, ko dalmatinsko Primorje, posebno pa Dubrovnik, postaja vedno bolj priljubljeno internacionalni turisti, pravi g. Hermione pl. Preuschen: »Tu prihajam vedno globlje v deželo, ki se že vidno bliža orijentu — vedno globlje v lepoto, vedno globlje v umazanost. In jaz sem menila, da sem po dolgoletnem bivanju v Italiji in Siciliji postala temu nečestitna. Ne, Dalmacija je samo za umetnike in pesnike, ki morejo pozabiti za par tednov na vse kulturne zahteve. Izletniki za zabavo naj ostanejo raje doma. Snega je bilo na metre na Krasu, par ur potem, ko sem zapustila Zagreb, kjer sem se divila živahnosti in obdobju živobojne narodne noše. (Sicer ni videla v Zagrebu nišesar? Op. ured.) Po pritrzanem hvalisovanju Opatije omenja pisateljica o Zadru, da je tujcem zanimivejše mesto Dalmacije, o tistim Zadru, ki je pravi muzej zgodovinskih in kulturno-historičnih posebnosti in spomenikov! V Šebniku hvali le njega — umazanost po vseh ulicah ter lamentira, da tu in tam ni dobila nišesar jesti ter da se je morala zadovoljiti le s pol litrom vina (vsa čast!) in kosom kruha. V Vodicih se jej je zgodila mla nezgoda. »Ljudje tam niso nikdar videli tujecev!«. V mojem klobuku in suknji so me smatrali za kako divjačino in vsi otroci so zbežali kriče pred menoj! — Bog sam vedi, v kakem kotumu je spoštovana dama prese setila Vodice. — Samo v jedni točki ima Hermione pl. Preuschen prav, (da-si boče tudi s tem zafektni Dalmatince), ko namreč konstatira indirektno praslavanski značaj dežele. Na vsem potu ki ga je peš prehodila v največjem dežju, ker ni hotela kakor štedljiva Nemka riskirati 7 farintov za voz, »ni razumel nihče laški, in tako sem se morala omejiti na znake.« V kaštelu Sudača tekli so zopet otroci za njo, metali kamnje(?) za njo, da je morala bežati v cerkev. Ko je isto zapustila, narasla je množica na 500 glav, ki jo je hotela linčati(?) ter le s trudom se je rešila v gostilno. »Še enkrat sem bila rešena svoje bedarije — a doklej?«

svršila je častita dama. Vprašanje je le, kako bedarijo meni: najbrže pisanje takih feljtonov, ki nosijo od A do Z znak neresnice in hudobije na sebi.... ali pa tiste slabosti, ki jej daje izraza tisti znani rek: Dolge lase in kratko....

× **„Dekansko posojilno in konsumno društvo“**, vpisana zadruga z omenjenim poročtvom, naznanja svojim zadrugnikom, da se bo peti redni občni zbor vršil v soboto, dne 3. januarja ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika; 2. Poročilo tajnika; 3. Poročilo blagajnika; 4. Odobrenje računskih sporočil in bilance; 5. Vpisovanje novih udov; 6. Volitev nadzornštva (4 člene); 7. Volitev 2 moč za nakupovanje vina; 8. Razni predlogi.

Ako bo občni zbor nesklepčen, bo drugi občni zbor, ki bo pa sklepčen ne glede na število prisotnih, osem dni pozneje, to je dne 10. januarja (§ 37. društvenih pravil).

V Dekaniji, dne 27. decembra 1902.

Josip Toškan, predsednik.

Dekansko pogrebno podporno društvo naznanja svojim členom, da se bo VII. redni občni zbor vršil dne 4. januarja, prihodnjega nedeljo ob 3. uri popoldne v prostorih »Konsumnega društva« s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika; 2. Poročilo tajnika; 3. Poročilo blagajnika; 4. Vsprejemanje novih udov; 5. Volitev novega odbora; 6. Razni predlogi in nasveti.

Ako se tega občnega zbora ne vdeleži zadostno število udov, vršil se bo drugi občni zbor teden dni pozneje, to je 11. januarja, ob vsakem številu udeležnikov in z istim dnevnim redom. Po § 19. društvenih pravil brez drugega vabila.

V Dekaniji, dne 27. decembra 1902.

Josip Toškan, predsednik.

× **Vipavska železnica.** Goriška trgovska in obrtna zbornica je odposlala na železniško ministerstvo prošnjo županstva v Ajlovčini, da se na Vipavski železnici izvršijo razne izboljšave ter se uvede še vlak, ki bo vozil okoli poludne iz Ajdovščine v Gorico in odhajal iz Gorice v Ajdovščino okoli 2. ure popoldne. Trgovska in obrtna zbornica je to prošnjo ministerstvu priporočila v izvedbo.

× **Vojno zapovedništvo v Dubrovniku.** »Crv. Hrvatska« javlja, da se širijo glasovi, da se v Dubrovniku namesti vojno zapovedništvo za vso Hercegovino in Dalmacijo. Zapovednikom da bo imenovan eden podmaršalov.

× **V Opatiji** je bilo od 1. septembra 1902 pa do včetega 24. decembra 5528 oseb. Od 18. decembra 1902 pa do včetega 24. decembra je prirastlo 100 oseb. Dne 24. decembra je bilo v zdravilišču navzočih 679 oseb.

Vesti iz Kranjske.

* **Iz Čepna** na Notranjskem (pošta Košana) nam pišejo, da so imeli tam dne 8. decembra 1902. hud požar. Zgorela so poslopja Marijane Runtič bat. 13. Zgoreli so škedenj, kambra, hlev, vsa posoda za vino kmetovalsko orodje, 3 postelje sploh, vse do zadnje žlice. Nišesar ni bilo možno rešiti radi silne burje. Poslopja so bila zavarovana za 1600 K. Škoda pa je cenjena na 6000 K. Dobra sreča naj se nasmilijo pegorelke.

* **Čitalnica v Siški pri Ljubljani** bo prihodnje leto slavila svojo 25. letnico. Ves ta čas opravlja posel knjižničarja ena in ista oseba: g. Škarjevec.

* **Blejsko jezero** je zamrznjeno — ljudstva mrgoli gori — površina gladka in čista, da se človek zreali v njej ter se vidi na dno. — Naš Bled je prekrasen tudi po zimi.

Vesti iz Štajerske.

— **Hitra pošta.** V Mariboru je bilo dne 23. novembra t. l. oddano na pošto pismo z naslovom »X. Y. — Sevnica, Dež. Šp. Štajer.« — To pismo je romalo iz Maribora v Sevnico ravno mesec dni, adresuata je bilo dostavljeno 24. decembra t. l. Na zadnji strani je bila pripomba »Zella t. z. a. d. Drau — nicht zu erfragen.« Taki škandalozni slučaji se primerjajo samo vsled tega, ker se nastavljajo jezikovno nezmožni uradniki.

— **Nesreča v mlinu.** Posestnika Andreja Kralj v Sibeniku na Štajarskem je pograbilo kolo v mlinu in ga blizu petde-

setkrat zagnalo okrog. Težko ranjenega so pripeljali v celjsko bolnišnico, kjer mu bodo morali več udov odrezati.

— **Naša šolska politika.** »Süddeutsche Presse« izvaja, da naša šolska družba ni dorasla svoji veliki nlogi, ker jej v to nedostaje potrebnih sredstev. Ta družba stori, kolikor je v njenih močeh, za reševanje naše mladine pred raznarod njem. Zato naj jo Slovenci tudi nadalje najkrepkeje podpirajo! Sicer pa je rešeni list mnenja, da mora naša šolska politika na Štajarskem ubrati druga pota, če ne utegnemo priti v nevarnost, da nas ravno šla spravi v pogubo. Mariborski list pozivlja torej voditelje naroda, naj se zavzemajo za stvar. Ako ne store tega, potem pa: ali ne spoznavajo prav nevarnosti položaja, ali pa nimajo srea za lastni narod. »Süddeutsche« se nadeja, da bo slovensko učiteljstvo na tem krepko sodelovalo, ako že noče samo, kar bi bilo pa mnenje mariborskega lista najkoristnejše, vzeti v lastno roko vodstva šolske politike.

Na delo torej, da rešimo, kolikor se še rešiti da!

— **»Štajere«** je v denarnih težavah. V zvezi vsem obilim podporam toliko od strani »Südmareke« kolikor od strani nemških trgovcev je moral zvišati naročnino. Veselo in samosvetno je šel na vojno, da bo ubijal druge sedaj pa mora misliti, kako reši — sebe!

Brzjavna poročila.

Dogodki v Ríemanjih.

RICMANJE 29. Danes se je imela vršiti tu predaja kapelanije. Došli so: okrajni glavar iz Kopra, neki drugi politični uradnik, dekan Zupan iz Doline, nek drugi duhovnik in — kakih 15 orožnikov. Vrata kapelanije in cerkve, ki sta last občine, so bila zaklenjena in zaprta z zapahom. Zato sta dva orožnika in ključar šla v kapelanijo čez tri metre visok zid za poslopjem, da so odprli vrata. Komisija je zvala vsakega načelnika za pričo predaje. Isti ni hotel ustreči zahtevi in je marveč pred kapelanijo protestiral, naglašujoč, da je to občinska hiša. Na to so ga orožniki prijeli in potisnili v farovž. V pisarni v prvem nadstropju je izjavil vnovič, da noče biti priča na tem činu ter se je obrnil v stran, da ni videl nič. Ker torej niso imeli priče, tudi protokola niso mogli sestaviti nikakega.

Ljudstvo je bilo povsem mirno... Ko je komisija odšla, je po vasi svirala godba himno »Naprej zastave slave!«

Deželni zbor istrski.

PULJ 29. (B.) V deželnem zboru je bil prečitan predlog večine, s katerim deželni zbor spoznava, da je v moralnem gospodarskem in kulturnem interesu provincije, da se administrativno združi s Trstom. Deželnemu odboru se nalaga, naj uvede v to potrebne korake ter se izreka pričakovanje, da se bodo dotlej, dokler ne bo dosežen ta cilj, strogo spoštovala statutna določila glede sedeža deželnih uradov in klicavanja deželnega zbora. O tem predlogu bodo razpravljali v prihodnji seji, istotako o predlogu za razširjenje realnega gimnazija v Pizzinu v višjo realko in za podlisanje garancijskega roka za električno železnico Opatja-Lovran. V imenu deželnega odbora je stavil posl. dr. Chersich nujni predlog, naj se dovoli proračunski provizorij za l. 1903.

Posl. Spinčič je izjavil, da bo manjšina glasovala proti nujnosti. Nujnost je bila odklonjena, zbog česar je proračunski provizorij odkesal finančnemu odseku v proučevanje in poročanje.

Deželni zbor gališki.

LVOV 29. (B.) Deželni zbor se je sešel danes.

Trimesečni proračunski provizorij, predlog za povišanje doklad na pivo in deželni proračun za leto 1903. so se izročili proračunski komisiji.

Med Avstrijo in Ogrsko.

DUNAJ 29. (B.) Popoldne je bilo dvehipolurno posvetovanje, katerega so se udeležili obojestranski ministrska predsednika in finančna ministra. Posvetovanje se bo jutri nadaljevalo.

Spravna akcija.

DUNAJ 29. (B.) Izsekutivni odbor čeških deželnih in državnih poslancev je sklenil, da odpolže 6 členov na spravne konference z Nemei. Načelnik dr. Pacák je pisмено obvestil o tem nini-ter-kega predsednika.

Poneverjenje.

BEROLIN 29. (B.) Predsednik potsdamske podružnice nacionalne banke, Heyds, se ni več vrnil z dopusta. Preiskava je dokazala, da manjka vrednostnih papirjev v znesku 95.000 mark.

Potovanje grofa Lamsdorffa.

SREDEC 29. (B.) Ruski minister za vnanje stvari, grof Lamsdorff je sinoči odpotoval s posebnim vlakom. Do Caribroda so ga spremljali Knez Ferdinand in ministri. Knez Ferdinand je podaril grofu Lamsdorffu zlato tobačnico z njegovim monogramom v briljantih.

Rodbina Humbert.

PARIZ 29. (B.) Rodbina Humbert je danes dospela semkaj.

Novi nemški poslanik na Dunaju.

DUNAJ 28. (B.) Novoimenovani nemški poslanik, grof Wedel, je došel semkaj danes zjutraj.

Akcija proti Venezueli.

WASHINGTON 29. (B.) Gotovo bo dolgo trajalo, predno bo kakov dokument glede na venezuelska sporna vprašanja zrel za podpis. Državni departement polaga veliko važnost v povdarjanje, da niti od daleč ne misli na to, da bi v tej stvari igral glavno ulogo.

Loterijske številke, izrečane dne 27. decembra:					
Trst	74	54	24	17	71
Lince	70	63	27	54	76

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
TRST
TOVARNA: V. Tessa, vogal
V. Limitana
ZALOGA: Piazza Rosarte št. 2 (šolsko poslopje)
In Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor tpeparij, orod in slk. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
(ILUSTROVANI CENIKI SASTAVI IN PRAROKO)
Predmeti postavio se na par obrod ali železnico franco.

Zaloga šivalnih strojev za domačo rabo in obrtnike.

5 letno jamstvo

Mehanik-specialist za popraviljanje strojev vseh vrst
RUDOLF RÖTTL
TRST. — Piazza S. Caterina št. 2. — TRST

Mihael Zeppar v Trstu, ulica San Giovanni št. 12

ima zalogo pečij od majolike v velikem izboru, sama novost, bodisi glede risarij ali barv. Snov sestaja od same stanovitne zemlje. Izključna zaloga za Trst, Primorje in Dalmacijo slavnoznane in odlikovane tovarne za peč Bratov Schütz v Blanskem (Morava) ustanovljena 1848. Pri teh pečih se prihrani 50% na kurjavi. Lastna tovarna štedilnih pečij iz železa ali uelanih z majoliko. Izvršitea po meri in nizkih cenah.

pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)
vpisane zadruge z omejenim poročtvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zamčenja, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, modern sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačen.

Prodajalnica obuval Julija Romanelli

Corso št. 8.

0 priliki praznikov.

Obuvala za gospode

črna, angleška po gld. 3.20, rumena, angleška po gld. 3.50.

Specijaliteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe

črna ali rumena, angleška po gld. 3.50, nizki čevlji, lakirani ali beli po gld. 1.90.

Bogat izbor galoš za moške, ženske in otroke.

Rudolf Aleks. Varbinek zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarov

Borzni trg št. 2 II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnjemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih
in in bučljik. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svojo kavaro
„Commercio“ kjer je shajališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Hiša na prodaj ali razna stanovanja
pri Sv. Ivanu št. 863. se dajajo v najem

**Prodaja manifakturnega blaga
SALARINI**

v ulici Ponte della Fabra št. 2.

in podružnica

„Alla città di Londra“

ulica Poste nuove št. 9. (Brunerjeva hiša)

Velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od gld. 6.50 do 24, za dečke od gld. 4. do 12. suknene jope v velikem izboru od gld. 3. do 8. zimske močne in podšite jope z ovratnikom od astrahana od gld. 5 — 14, ravno take podšite s kožuvinom po gld. 12. — Površne suknje v velikem izboru od gld. 18 — 32. Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene hlače od gld. 2.50 — 4.50, finejše od gld. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gld. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (zlojeda koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu.

Črtane močne srajce za delavce gld. 1.20. Ve- lika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naroče na obleke, ki se izgotovi z največjo točnostjo v slučaju po trele v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nuove se sprejemajo izdelovanja obleki po meri ter se še posebej vedljivo vsake vrsteobleke raznih risanicah in neni za moške in dečke.

Izgubil se je 26. t. m. boá
na veselici v barkovljanskem „Narod- nem domu“. Kdor ga je našel, je na- prošen prinesiti ga v naše uredništvo.

Ženska

modra in dobra gospodinja iz poštene rodbine se želi poročiti z možem 45 let in stalno službo. Naslov F. K. poste restante, glavna pošta Trst.

Najkoristnejše novoletno darilo!

Pariz 1900
„Grand Prix“
Največe odlikovanje

Originalni Singerjevi šivalni stroji so najpopolnejši v konstrukciji in izvršenju.
Originalni Singerjevi šivalni stroji so neobhodno potrebni za domačo rabo in obrt.
Originalni Singerjevi šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniškem prometu.
Originalni Singerjevi šivalni stroji so nedosežni v šivanju in trpežnosti.
Originalni Singerjevi šivalni stroji so najprihajnejši za moderno umeteljno vezenje.
Brezplačni poučni tečajji v vseh domačih šivalnih delih kakor tudi v modernem umetelnem veznji.

Zaloga svile za pletenje v velikem barvinem izboru. Elektromotori za posamične šivalne stroje za domačo rabo.

Singer Co. delniško društvo šivalnih strojev.

TRST — Corso, Palazzo Salem — TRST

Svilene plinove MREŽICE!!

„ROYAL“

dajajo najbolj bleščečo luč in so neverjetne solidnosti po 35 in po 50 nvč.

Cilindri, tulipani, klobuki za svetilke itd.

Naročbe.

PODJETJE ZA NEPREGORLJIVE LUČI

P. ROZZO, ul. S. Antonio 5.

Najboljša čokolata

Reform- sedajnosti
čokolada

Pripravlja kri in kosti ter sesoja iz vseh snovij, ki so potrebne pri razvijanju slabotnega telesnega razvijanja. Glede okusa in izdat- nosti neprekašljiva, se lahko raz- taplja ter ne prevzrača zeje.

GLAVNA - ZALOGA - V - TRSTU:
F. Skrdla in sin, ul. Raimona 1.
I. Prelog, ulica Molin a vento.

Velika prodaja za Božič in novo leto.

Za božična
in novoletna darila!

Došel je velikanski izbor
prtov za obedovalno mizo
in desert;
žepnih rut; brisalnikov,
nogavic, tapetov

vseh vrst po najzmernejših cenah v zalogo prtov in bombaževin trvdke

Peter Klansich

Piazza nuova (ex Gadola) št. 1.

Velika prodaja za Božič in novo leto.

Prodajalnica,

ki se nahaja zraven cerkve ter je primerna za vsako tr- govino, se odda v najem. — Ponudbe je poslati na lastnika Simona Bratož v Št. Vidu nad Vipavo.

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura ob- stoječa iz

14 krasnih drago- cenih predmetov

in sicer:

- 1 ura od nikla, Anker remont. (na željo tudi porobr.) z lepim razr. zlatim pokrovom točno, urejena s 3 letnim jamstvom in skatljico.
- 1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica s privezom. Pariški sistem.
- 1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.
- 1 par gumbov za manšete, znamka „Garantie“.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovrtnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etvilju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih pred- metov z uro Anker-Remont. vred pošilja le za 2 gl. 95 nč. s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, trvdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarjajoče sprejemem v 8 dneh nazaj in povrnen denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika. Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih drago- cenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Friderik Steindler

ulica Aquedotto št. 2. (zraven cvetlji- čarja G. Gherdol).

Specijaliteta v predmetih iz gumija, priprave za zraščevanje, stroj za me- tati vodo, zdravniški pasovi, steklenice za dojenje otrok, galoši tovarne „Bo- ston Rubber“.

Sprejemajo se poprave.

Prodajalnica ur F. Haslinger

zapriscen izvedenec in urar e. kr. priv. južne železnice

Via delle Poste (Palača Galatti)
nasproti šte. 12.

Velik izbor ur vseh vrst. Poprave se izvrše v katerikoli množini in kateresibodi vrste, kakor kronometri itd. z vso natančnostjo in točnostjo na jamstvo.

Brezkonkurenčne cene.